

2*1994

faili

KADONNEEN ASIAKIRJAN METSÄSTYS

että arkistot ovat olleet antavana ja kirjastot saavana osapuolena. Ajatus organisaatioiden laajasta yhteistyötarpeesta on Suomessa uusi asia. Sensijaan Yhdysvalloissa on kaupallisiakin tietokantoja, joissa on yhdistetty arkistojen, museoiden ja kirjastojen tietoja. Amerikkalaisten tutkimusten mukaan tutkimus- ja käyttötoiminta on tehostunut kun samoilla hakusanoilla ja luettelointiperiaatteilla tallennetuista tiedostoista voi hakea tietoja erilaisista lähteistä.

Valtionarkiston luettelointistandardi, joka valmistuu syksyllä on terminologialtaan yhdenmukainen kirjastojen kanssa. Kirjastojen tietojärjestelmät käyttävät tiedon esittämisformaattina FINMARC-yhtenäisformaattia, jota ylläpitää Helsingin yliopiston tieteellisten kirjastojen atk-yksikkö. Arkistojen luetteloinnin ja kuvailun liittäminen FINMARC-formaattiin näyttääkin vaivattomimmalta ja edullisimmalta. Lisäksi etuna on sen valmis yhteensopivuus kansainvälisiin järjestelmiin. Museot ovat jäämässä yhteistyökehityksen ulkopuolelle jos FINMARC toteutuu, sillä ne ovat olleet vähiten kiinnostuneita yhteistyöstä.

Muut ryhmän alustukset käsittelivät esimerkkejä toteutuksessa olevasta yhteistyöstä. Tavoitteita, kehittämistä ja ilmenneitä ongelmia. Tietopalvelupäällikkö Johanna Hartman Sosiaali- ja terveys-ministeriöstä kertoi ministeriöiden välisestä yhteistyöprojektista. Kirjastotoimen johtaja Tuula Koivisto Nurmeksen kaupungin-kirjastosta selvitti Kotiseutuarkiston ja kunnankirjaston yhteistyötä ja sitä, millä tavoin kotiseutuarkiston kokoelmat on kuvailtu Pallas atk-järjestelmään, joka käyttää FINMARC-formaattia sekä ilmenneitä

TAVOITTEENA YHTEISTYÖ

Leena Kononen

Kokonaisvaltaisen tietohallinnon toteuttaminen on merkinnyt sisäisen ja ulkoisen tiedonhallinnan, arkiston ja kirjaston, tiiviimpää yhteistyötä. Ylitarkastaja Jaana Kilkki Joensuun maakunta-arkistosta totesi,

ongelmia. Tarkastaja Päivi Tommila Kauppa- ja teollisuusministeriöstä käytti puheenvuoron selvittämällä organisaationsa tietopalveluyksikön muodostumista. Ryhmätyöskentelyssä päädyttiin suosittelemaan yhteistyön kehittämistä aivan paikallis- ja henkilötasolla.

Yhteistyön tavoitteet ja muodot

Kehittämistavoitteena on toiminnan parantaminen. Asiakkaiden kannalta erityisesti etuna on vaivattomuus, tiedon löydettävyys ja tätä kautta palveluiden käytönlisääntyminen. Taloudellisinä tekijöinä ovat aikaansaavat kustannussäästöt. Yhteistyön muotoja voi olla eri tasoilla. Yhteistyötä organisaatioiden välillä esim. kunnan arkiston ja kirjaston välillä. Saman organisaation sisäistä yhteistyötä. Yhteistyön tasona vo olla myös se, että keskitetään kaikki yksiköt yhteen suurempaan kokonaisuuteen tietopalveluyksiköksi kuten esim. muutamissa ministeriöissä on tehty, jossa kirjasto, arkisto ja kirjaamo ovat yhdessä. Neljäntenä yhteistyön muotona on organisaation yhteisen tietohallinnon kehittäminen. Yhtistyö eri toimintojen välillä sekä asiantuntemuksen käyttö, jopa yhteisjohto. Erilaisia kombinaatiomahdollisuuksia on useita.

Laaja-ammattitaitoinen henkilöstö

Yhteistyön onnistumisen edellytyksiä on henkilöstön laaja-alainen ammattitaito, toistensa työn tuntemus. Yhtenäinen eriasteinen koulutus olisi asetettava tavoitteeksi, jolloin sekä lyhyempää että peruskoulutusta olisi saatavilla. Työryhmä olikin valmis suosittelemaan korkeamman

koulutuksen liittämistä Tampereen yliopiston informatiokoulutuksen yhteyteen, jolloin kaikilla olisi samat perusopinnot ja syventävien opintojen vaiheessa tapahtusi erikoistuminen arkisto- tai kirjastotieteeseen. Opetukseen oleellisena osana kuuluva käytännön harjoittelu voi olla vaikeammin toteutettavissa Tampereella, sillä Helsingissä sijaitsee runsaimmin erilaisia julkisia ja yksityisiä arkistoja.

Yhteistyön vastuut

Yhteistyön edellytyksiä voidaan luoda korkeammalla hallinnollisella tasolla. Tietohuollon neuvottelukunnan kehittämisohjelmalla voidaan ottaa kantaa yhteisten hankkeiden edistämiseen ja toteuttamiseen. Helsingin yliopiston roolina on asiasanaston ylläpito. LINDA ja MANDA sekä erikoistietokantojen sekä formaatin kehittäminen. Kuitenkin perusyhteistyö on tehtävä ruohonjuuritasolla. Vastuu yhteistyön kehittämisestä on organisaatioiden tasolla ja niiden on itse päätettävä, millaisen yhteistyön kehittämiseen ne pyrkivät.